

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Javaslattevő rész

A felülvizsgálatot készítette a Fejér Megyei Önkormányzat megbízásából a HÉTFA Elemző Központ - Város- és Területfejlesztési Iroda, a TOP-1.5.1-20-2020-00010 azonosítószámú, „A 2021-2027 tervezési időszak stratégiai szintű előkészítése Fejér megyében” c. projekt keretében

Tervezők:

HÉTFA Elemző Központ részéről:

Csite András

Fazekas Gergely

Remete Zsuzsa

Fejér Megyei Önkormányzat részéről:

Hajnalné Dr. Szecsődi Zsuzsanna
Igari Antal

Balsay István
Nagy Ivett

Kígyóssy Gábor

2020. DECEMBER 22.

Tartalomjegyzék

Jövőkép	3
Célrendszer	9
Célrendszer összefoglaló bemutatása	9
Célrendszer és helyzetértékelés kapcsolata.....	10
Átfogó és stratégiai célok leírása	10
I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség.....	10
II. Élhető megye és települések.....	11
III. Innovatív és fejlődő gazdaság.....	12
Területi célok leírása	14
T.1 Fenntartható városok – Fejér megye járásközpontjai	14
T.2 Dél-Fejér	15
T.3 Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség települései	15
Horizontális elvek és célok leírása.....	16
Horizontális elv: Város – vidék együttműködésének erősítése.....	16
Horizontális elv: A fejlesztési programok hatékonyságának növelése	17
Horizontális elv: Fenntarthatóság	17
Horizontális elv: Esélyegyenlőség	17
Horizontális cél: Foglalkoztatás növelése	17
Horizontális cél: A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése	18
A célrendszer koherenciája.....	18
Belső koherencia leírása	18
Külső koherencia leírása.....	19
Térhasználati elvek.....	25
A megye stratégiai térstruktúrája.....	26
Eszköz és intézményrendszer	27
Javasolt prioritások	27
1. prioritás: Társadalmi kohézió	27
2. prioritás: Munkerőpiacra való felkészítés.....	27
3. prioritás: Emberi erőforrások minőségi fejlesztése	28
4. prioritás: Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása (területi prioritás)	28
5. prioritás: Természeti környezet védelme	29
6. prioritás: Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása.....	29
7. prioritás: Települési épített környezet fejlesztése	29
8. prioritás: Kulturális, történelmi és természeti örökségek ápolása	30
9. prioritás: Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása.....	30
10. prioritás: Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése	30
11. prioritás: Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése (területi prioritás).....	31
A felülvizsgálati, módosítási folyamat, a társadalmasítás és legitimáció leírása	32
Felelősség és intézményrendszer- a koncepció üzenetei	39
A területfejlesztési koncepció fő üzenetei a közszférán kívüli szereplők számára:	40
A területfejlesztési koncepció fő üzenetei egyes ágazatonként:	40

JÖVŐKÉP

FEJÉR MEGYE

Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytárségi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével.

Fejér megye tradicionális nagytárségi pozícióinak erősödése várható úgy interregionális, mint a megyén túlnyúló, országos kapcsolatokban, míg a Duna révén a térség még inkább integrálódik a nemzetközi vérkeringésbe. A gazdasági kapcsolatok erősödése várható az országot kelet-nyugati irányban átszelő új, M8-as gyorsforgalmi út 2020 utáni kiépülésével Ausztria – Veszprém – Székesfehérvár, valamint Dunaújváros – Kecskemét irányába, amely feltárja a megye déli periférikus térségeit is. Ez és a 2030-ig a Komárom – Mór – Székesfehérvár – Sárbogárd szakaszon gyorsforgalmi úttá kiépülő 13. sz., a 81. sz. és a 63. sz. főutak megkönnyítik majd a térség kiváló termőhelyi adottságainak jobb hasznosítását, javítva agrárpiaci pozícióit, továbbá egy ipari/logisztikai ipari/gazdasági nagytárség kialakulását a Győr – Komárom – Tatabánya – Mór – Székesfehérvár – Dunaújváros – Kecskemét vonalon. A Budapest – Bécs közlekedési folyosónak köszönhetően további jelentős ipari/logisztikai cégek települnek Bicske térségébe. A megye déli térségeinek felzárkóztatása megindul a célzott és integrált beavatkozások eredményeként, amelynek során Sárbogárd térségi szerepe erősödik. Az É-D irányú M6 autópálya 2023-ra az országhatárig kiépül, biztosítva az összeköttetést a délszláv országokkal.

Az ország két legfontosabb turisztikai célterületét (Budapest, Balaton) összekötő és legnagyobb agglomerációjának vonzáskörzetébe tartozó Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, térsége (VVVTFT), Székesfehérvár és a Duna-mente turisztikai potenciálja - a természeti-kulturális örökség bázisán – fenntarthatóan hasznosul. 2030-ra a térség nemzetközileg vonzó turisztikai célponttá, illetve a megyeszékhely és Bodajk kulturális-szakraális központtá válik.

A megyeszékhely Székesfehérvár meglévő kiváló logisztikai és ipari hátterét kihasználva, hosszú távú gazdaságfejlesztési stratégiája aktív megvalósítójaként európai szinten is számon tartott gazdasági erőcentrummá fejlődik. Fejlesztés-transzfer központi szerepe erősödik, versenyképes tudás- és munkaerőkínálat, innovatív vállalati környezet, elismert színvonalú műszaki felsőoktatás jellemzi, magas hozzáadott értékű gazdasági és oktatási-kutatási/kulturális szolgáltatásaival emeli várostérsége pozícióját a hazai urbanus térszerkezetben. . Dunaújváros megújuló és élhető iparvárosként a monostrukturális ipari fellegvárból innovációs és szolgáltató térségközponttá fejlődik a hagyományos húzóágazatok mellett (ipar, fémkohászat, élelmiszeripar, gumiabroncs- és papírgyártás) a K+F+I, tudásintenzív és innovatív ágazatok, specializálódó vas- és acélgégyártás, logisztika, sport, üzleti és konferenciaturizmus és a specializált turizmus, mint kitorési pontok fejlesztésével, a megyehatáron túlra és a Duna túlsó partjára kiterjedő vonzással. Dunaújváros térsége gazdaságának diverzifikálásához járulhat hozzá az Iváncsa térségben kialakuló gazdasági övezet.

Fejér megye 2030-ra nagytárségi együttműködéssel erősíti pozícióit

Erősíti a megyén túlnyúló, országos kapcsolatait

- A Székesfehérvár, Dunaújváros és Mór valamint vonzáskörzeteik térségében működő vállalatok kiemelkedő szerepet játszanak a Győr – Komárom – Tatabánya – Mór – Székesfehérvár – Dunaújváros – Kecskemét ipari/logisztikai nagytárségben.

- A Közép-Duna menti kiemelt térséghez kapcsolódva, a Paks II. fejlesztés térségi kisugárzó hatása Fejér megye déli térségben is érvényesül (kiemelten a közúti és vasúti elérhetőség, szakképzés, humán erőforrás, a rövid ellátási láncok, turizmus/rekreáció fejlesztése terén).
- A megyén áthaladó Budapest –Bécs közlekedési folyosónak köszönhetően Bicske térségében további jelentős ipari/logisztikai cégek települnek.
- Az ország két legfontosabb turisztikai célterületét (Budapest, Balaton) összekötő Velencei-tó, Váli-völgy, Vértes, Székesfehérvár térségének turisztikai potenciálja egyre jobban emelkedik, 2030-ra az ország legjelentősebb turisztikai tengelyévé válik.
- Székesfehérvár építve gazdag szellemi-kulturális örökségére, vitális XXI. századi urbánus központ a magyarországi modernizációban, gazdasági, innováció-alkalmazó, a fenntarthatóság szempontjait érvényesítő, magas életminőségű vonzó városi célpont.
- Dunaújváros ipari jellegét megtartva és a tudásintenzív és innovatív ágazatokat erősítve, a nagyvállalatok szinergiáját kihasználó gazdasági és térségi központi szerep fejlesztése, a táji, környezeti szempontok figyelembe vételével.

Bővíti interregionális kapcsolatait:

- Nemzetközi szinten is kiemelkedő kapcsolatok épülnek a Duna menti térségben, amelynek egyik magyarországi fő központja Dunaújváros.
- Az észak-déli irányú kapcsolatot biztosítja Budapest – Dunaújváros – Pécs – Horvátország között az M6-os autópálya. Az autópálya 2023-ig országhatárig történő kiépítésével a közlekedési folyosó szerepe tovább erősödik
- Stabil gazdasági kapcsolatok alakultak ki Székesfehérvár – Veszprém – Ausztria között a 8-as főútnak köszönhetően, amelyek az országot kelet-nyugati irányban átszelő új, M8-as gyorsforgalmi út megépülésével kibővülnek Dunaújváros-Kecskemét irányában, bekapcsolva a megye déli, periférikus térségeit is, melyre ráerősítenek a gyorsforgalmi úttá kiépülő 13. sz., a 81. sz. és a 63. sz. főutak is.

A megye stratégiai térstruktúrája

Fejér megye Magyarország területének 4,7%-án (4358 km²) a hazai népesség 4,2%-át tömöríti (416 691 fő a 2018. évben). 108 településből 17 rendelkezik városi ranggal, amelyek közül a 97 ezres lakosú Székesfehérvár, valamint a közel 46 ezres lakosú Dunaújváros megyei jogú városok. A megye népességének 34%-a tömörül városokban. Legkisebb települése Bakonykúti, ahol csupán 173 lakót jegyeztek 2019-ben. A megye településsűrűsége (2,5 település/100km²) kisebb az országosnál (3,4 település/100km²), a legkisebb településsűrűség a Sárbogárdi járást jellemzi, míg a 100 km²-re jutó legtöbb település a Gárdonyi járásban található.

Fejér megyét a Kárpát-medence két legjelentősebb közlekedési tengelye érinti, amelyek összeköttetést biztosítanak Európa innovációs központjaival. A Bécs-Budapest tengely (M1 autópálya) a térség északi területét metszi, a Kijev-Trieszt folyosó Budapest–Ljubljana–Trieszt, ill. a Budapest–Zágráb–Fiume (Split) tengely (M7 autópálya) pedig a megye gerincén halad át. Jelentős magisztrális eleme még az M6 gyorsforgalmi út, amely keleti határán a Dunával párhuzamosan halad és Osijek/Eszék irányába nyújt összeköttetést, továbbá alacsonyabb rendű, de nagy forgalmat bonyolító útvonal a 8. sz. főút Klagenfurt végponttal.

Tradicionális szerkezeti elem a Vértes és a Bakony között húzódó Móri-árok, amely a történeti múltban is jelentős közlekedési vonal volt, ma pedig a Budapestet elkerülő (TIR) útvonalként van ismét nagytérségi szerepe. Újabb kapcsolatot jelent a dunaújvárosi Pentele-híd (M8) az alföldi területek felé. Nem igazán kihasznált elem maga a Duna, melynek hajózási szempontú további fejlesztése időről-időre előtérbe kerül.

Fejér megye kedvező nagytérségi közlekedés-földrajzi helyzete ellenére számos külső-belső kapcsolat szorul javításra. Ilyenek a Székesfehérvár régióközpont és Tatabánya szomszédos megyeszékhely, illetve Oroszlány, Bicske elérhetősége. Problémás a Székesfehérvár-Dunaújváros közötti vasúti összeköttetés, amely puszta szabolcsi átszállással oldható meg. A megyében – részben topográfiai okból – relatíve sok a zsáktelepülés (Gánt-Vérteskozma, Nagyveleg, Bakonykúti, Isztimér, Úrhida, Csősz, Pátka, Besnyő, Gyúró és Csabdi), amelyek közül a Vértes északi és déli települései, illetve Vérteskozma és Várgesztes közöttiek megőrizhetők a természet és így a turisztika számára.

A megyei jogú városok, jelentős gazdasági vonzáskörzetükkel, nem fedik le a teljes megyét, ezért bizonyos térségek gazdasági központ nélküliek ma is (a megye dél-nyugati és észak-keleti területei). E nagyvárosok körüli agglomerálódáson kívül erős urbanizáció tapasztalható a Velencei-tó part menti zónájában, valamint az M6-os út menti térségben.

A megye déli területei már a XX. század során központnélküliek voltak, ami napjainkig kihat e térség fejlettségére. A Sárbogárdi és Enyingi járások társadalmi-gazdasági elmaradottsága többek között a terület hagyományosan nagyüzemi mezőgazdasági szerepével függ össze, annak helyi vidékfejlesztési, jövedelemtermelő képességének csökkenése miatt évtizedek óta elvándorlás jellemzi.

A megyét új gyorsforgalmi út (M8) fogja érinteni, amely országos viszonylatban is hiánypótló transzverzális irány lesz, jelentős területfejlesztő hatással, tervezett csomópontjainak környezete várhatóan felértékelődik. Fenti tengely menti 20-30 km-es sávban kialakuló dinamizálódó övezetek lesznek: Enying-Lepsény, Dunaújváros, Sárbogárd és kisebb mértékben Mezőfalva, Káloz környéke, de a fejlődés gyorsulása várható Polgárdin is. Hasonló dinamizáló hatás várható a Komárom – Mór – Székesfehérvár – Sárbogárd között kiépülő gyorsforgalmi út menti térségekben is.

A megye lényeges területfelhasználási elemei a Duna-Sárvíz-Sárrét-Bakony és a Sárvíz-Kajtorcsatorna-Velencei-tó-Zámolyi-medence-Vértes ökológiai rendszer erdő-, gyepterületei, vízrendszere E természetközeli területek az országos ökológiai hálózat fontos elemei. Térségi szempontból kiegészítő jelentőségű a Váli-víz és a Szent László-patakok völgye, amelyek északon a Dunazug-hegyvidékhez, délen a Dunához csatlakoznak, valamint a Velencei-tó – Bika-völgy – Cikolai-víz – Lídia halastavak – Duna vizes élőhelyeinek láncolata, továbbá a Sió-csatorna és a Cinca-Csíkgát vonala. A térszerkezeti fejlődési tengelyek helyenként átmetszik az ökológiai folyosókat, ami konfliktusterületeket jelöl ki, ahol az urbanizáció hatásai a természetmegőrzés igényével konfrontálódnak.

Fejér megye 2014-ben elfogadott Területfejlesztési Konceptiója a táji-, természeti adottságok, társadalmi-gazdasági helyzet, közúti elérhetőség, napi munkaerő ingázás, közigazgatási és statisztikai határok valamint a terület- és vidékfejlesztési egységek figyelembevételével 6 funkcionális térséget határolt le, amelyek bizonyos területeken átfednek és közöttük a kapcsolatot közúti, vasúti tengelyek biztosítják.

1. Duna mente és Dunaújváros térsége – 5 megyére kiterjedő ipari-kereskedelmi, logisztikai és közszolgáltatási centrum

A fővárosi agglomeráció vonzáskörzetébe nyúló, 5 megyére (Pest, Fejér, Tolna, Bács-Kiskun, Baranya) kiterjedő, ugyanakkor önálló gazdasági kisugárzással is rendelkező térség a megye dunai kapcsolatát jelenti, annak sokoldalú potenciáljával. A folyó menti települések – a Duna nemzetközisége révén – részesei az európai vízi közlekedésnek, turisztikai és kereskedelmi forgalomnak. Településeit az M6 autópálya fűzi fel. Gazdasági, foglalkoztatási súlypontja, szellemi bázisa Dunaújváros, amelynek hatása a megyén túl, a Pentele-híd révén még a folyó bal parti térségében is érezhető, mely hatás az Iváncsán létesülő gazdasági térség révén is tovább fog erősödni. Kapcsolódik a Közép-Duna menti kiemelt térséghez, ezért fontos cél, hogy a Paks II. fejlesztés térségi kisugárzó hatása ebben a térségben is érvényesüljön (kiemelten a közúti és vasúti elérhetőség, szakképzés, humán erőforrás, a rövid ellátási láncok, turizmus/rekreáció fejlesztése terén).

2. Budapesti agglomeráció vonzáskörzete – Kölcsönösségi alapú kapcsolatrendszer erősítése

A főváros agglomerációjához kapcsolódó, népességében gyarapodó vonzáskörzetet a Pest megye határmenti – az M1-től az M6-ig terjedő - sávjában fekvő, illetve a foglalkoztatási-, rekreációs- és lakófunkciójában egyre szorosabban kötődő Velencei-tavi települések alkotják. Legfőbb problémája e térségnek az önálló identitás, illetve a budapesti vonzások megyeiekkel-helyiekkel történő ellensúlyozásának kérdése, vagyis hogy a Váli-völgyi és Vértes térségi, valamint a Velencei-tavi területek vonzása a megyeszékhelyhez erősödjön. Ez közmegegyezést kíván a centrum-periféria területén, illetve szoros együttműködést Fejér és Pest megye között, a negatív hatások semlegesítése, valamint a helyzeti előnyök kiaknázása terén. (A térséget közvetve, illetve közvetlenül érintő, tervezett, ám végleges nyomvonallal még nem rendelkező V0 – vasúti elkerülő és „M100” teherforgalmi főúti folyosó a döntés előkészítés fázisában vannak, így hatásuk a térségre még nem értékelhető.) Jelentős funkcionális szerepeket betöltő városai: Bicske – logisztikai, Martonvásár – kutatási, tudományos központok.

3. Mór és térsége – Prosperáló vállalkozói paradicsom

A térség gazdasági szerepe a Győr – Komárom – Tatabánya – Székesfehérvár négyszögben önálló arculattal bír. A Móri borvidék a Velencei-tó – Vértes – Váli-völgy térséggel, valamint a Bakony lábi településekkel jó alapot jelentenek a turizmus különböző válfajai összekapcsolására. Mór jármű- és elektronikai ipari profilja jelentős fejlődési potenciállal rendelkezik, amelyhez további foglalkoztatási és ezekkel harmonizáló képzési igények kapcsolódnak.

4. Székesfehérvár vonzáskörzete – Élhető kulturális-szagrális központ, innováció-orientált gazdasági fordítókörong

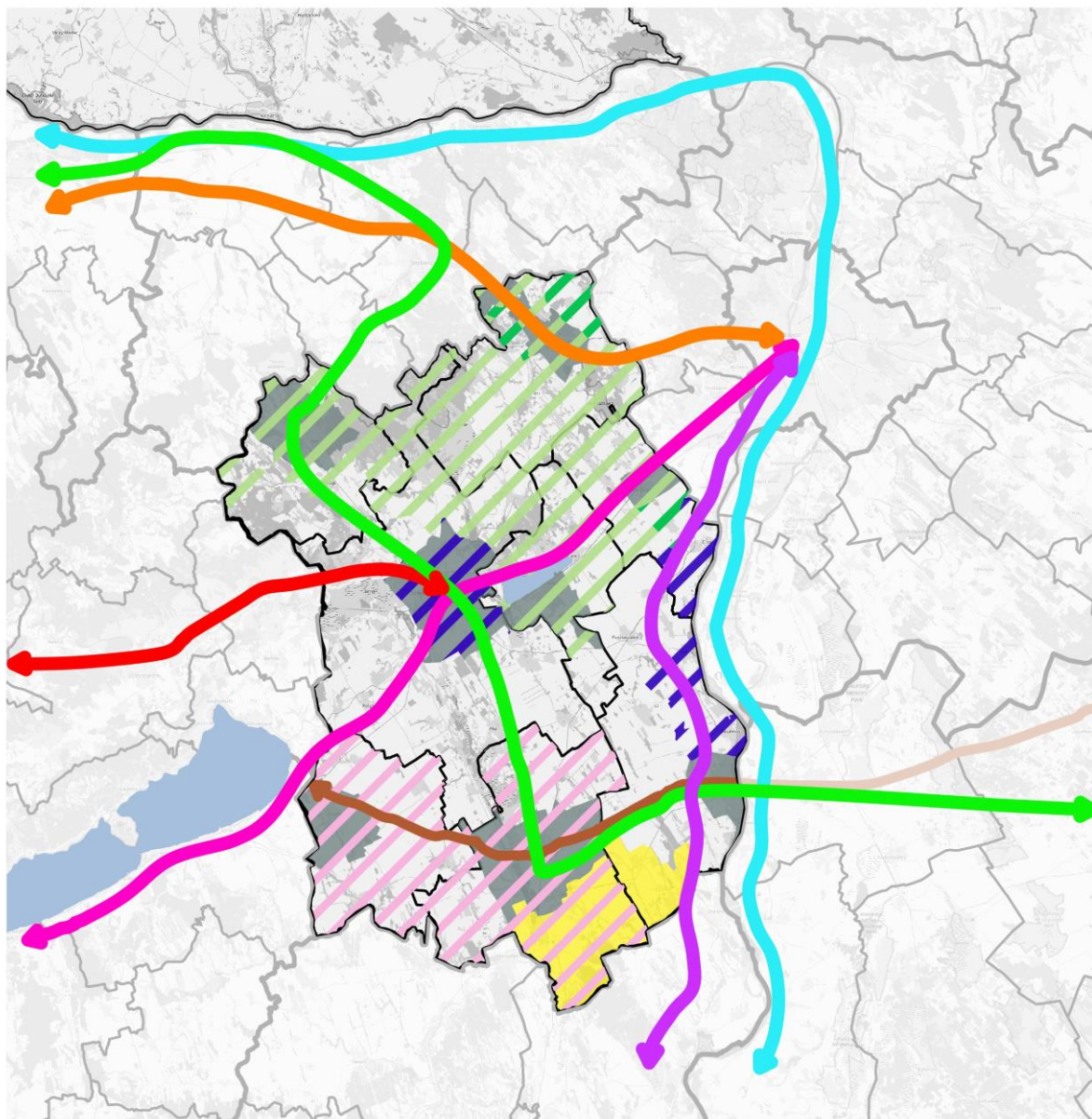
A megyeszékhely: fontos közlekedési „fordítókörong”, ipari-logisztikai tengely, kulturális, turisztikai, foglalkoztatási és közigazgatási központ, amelynek megyehatáron átnyúló hatásai vannak. Emiatt elengedhetetlen az együttműködés a szomszédos térségekkel (Mór, Velencei-tó, Balaton stb.) és megyékkel, megyeszékhelyekkel. Erősen agglomerálódó hatások jellemzik a térséget, ahol számos településen a lakófunkció dominál. A gazdag természeti és épített értékek, kulturális hagyományok, foglalkoztatási, gazdaságszervezési és önálló egészségügyi, oktatási bázisán sokrétű fejlődési pálya rajzolható meg versenyképességi pozíciója megerősítése érdekében.

5. Felzárkóztatandó térség – Fejér megye déli része

Kihasználhatlan természeti és kulturális adottságokkal, kiváló mezőgazdasági termőhelyi potenciállal rendelkező periférikus térség. A megye meghatározó térszerkezeti vonalai elkerülik, lakosságának jelentős része az alacsony jövedelmezőségű mezőgazdaságból él. Az infrastrukturális fejlesztések hatékonysága alacsony színvonalú, fenntartásuk fajlagos költsége a periférikus helyzetű településeken nagyon magas. Társadalmi – gazdasági - jövedelmi mutatói kedvezőtlenek. Kapcsolódik a Közép-Duna menti kiemelt térséghez, ezért fontos cél, hogy a Paks II. fejlesztés térségi kiszugárzó hatása ebben a térségben is érvényesüljön (kiemelten a közúti és vasúti elérhetőség, szakképzés, humán erőforrás, a rövid ellátási láncok, turizmus/rekreáció fejlesztése terén).

6. Velencei-tó és térsége, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes térsége – Nemzetközileg vonzó turisztikai célpont

Turisztikai adottságok alapján lehatárolt, önálló térségi fejlesztési tanáccsal rendelkező térség, amelynek két végpontja országos térszerkezeti vonalához kapcsolódik. Jelentős része a budapesti agglomeráció vonzáskörzetéhez tartozik, így a fővárosi lakosság kiköltözésének színhelye. Egyes területei már ma is a minőségi turizmust szolgálják, további fejlesztésével, együttműködésben Székesfehérvárral, a Móri borvidékkel, a Budapest környéke turisztikai térség egyéb településeivel és a Komárom-Esztergom megyei kapcsolódó településekkel helyi értékeken alapuló, nemzetközi szintű turisztikai célponttá fejlődhet.

Fejér megye nagytérségi kapcsolatok M 1:100 000

- Budapest-Balaton
 - Budapest-Bécs
 - Duna-mente
 - É-D irányú kapcsolat: Budapest-Pécs-Ploce (Horvátország)
 - Székesfehérvár-Veszprém-Szentgotthárd (Ausztria)
 - Győr-Komárom-Tatabánya-Mór-Székesfehérvár-Sárbogárd-Dunaujváros-Kecskemét
 - M8
 - ▨ Pannónia Szíve térség lehatárolásokban nem szereplő települései
 - ▨ Pannónia Szíve: Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség települései
 - ▨ 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet által meghatározott Budapest környéke turisztikai térség plusz települései
 - ▨ Komplex programmal fejlesztendő és fejlesztendő járások
 - Közép-Duna menti Kiemelt Térség
- Megye közigazgatási határa
 - Járás határ
 - Járásszékhely
 - Vízfelület

1. ábra Fejér megye nagytérségi kapcsolatai | Forrás: saját szerkesztés

CÉLRENDSZER

CÉLRENDSZER ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA

Jövőkép 2013-2030		FEJÉR MEGYE Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése					
Átfogó célok (2013-2030)	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség			II. Élhető megye és települések		III. Innovatív és fejlődő gazdaság	
Stratégiai célok 2021-2027	I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése	I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése	I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye	II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, , zöldebb Fejér megye	III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye	III.2 Gazdasági környezet fejlesztése
Területi célok 2021-2027	T.1 Fenntartható városok			T.2 Dél-Fejér		T.3 Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség	
Horizontális elvek és célok	1) Város – vidék együttműködésének erősítése 2) A fejlesztési programok hatékonyságának növelése 3) Fenntarthatóság 4) Esélyegyenlőség 5) Foglalkoztatás növelése 6) A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése						

CÉLRENDSZER ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS KAPCSOLATA

A célrendszer és helyzetértékelés kapcsolatát Fejér megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző és helyzetértékelő része tartalmazza.

ÁTFOGÓ ÉS STRATÉGIAI CÉLOK LEÍRÁSA

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

Cél a helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a munkaerő minőségi fejlesztése és a területi kihívások kezelése az emberekbe történő befektetéssel.

Fejér megye stabil társadalmi – gazdasági - környezeti pozíciójának megtartásához, további javításához elsődleges fontosságú a megyei identitás kidomborítása, a helyi közösségek felkarolása, és a humán feltételek megerősítése úgy, hogy ez ne növelje, inkább csökkentse a megyén belüli területi különbségeket. A mindennapi élet biztonságát a közösséghez tartozás erősítésével (társadalmi aktivitás, kohézió növelése), az életminőséget javító alapvető közszolgáltatások minőségének és elérhetőségének javításával, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével, a belső fogyasztáson alapuló együttműködésekkel szükséges növelni.

A fentiek alapján a kijelölt stratégiai célok a következők:

I.1. Helyi identitás és közösségek megerősítése

A gyarapodó népesség, összetartó közösségek kialakítása érdekében fontos egy olyan cél megfogalmazása, amely ápolja a helyi azonosságtudatot és eszközökkel, lehetőségekkel ruházza fel a helyi közösségeket. A helyi identitás alappillérei a közösségi programok, a helyi értékeket bemutató és megosztó attrakciók és intézmények, a közösségi és látványsportok, valamint az egészséges életmódra nevelés eszközei, továbbá azon közösségi terek, amelyek a települések hagyományos központjaiként funkcionálnak. Cél az, hogy a helyi és kisközösségi hovatartozást erősítő terek, intézmények, tevékenységek és maguk a közösségek tagjai segítséget kapjanak a helyi identitás megőrzéséhez, lehetőséghez jussanak az ezt segítő közszolgáltatások, infrastruktúrák további javításához, elősegítve a lakosság helyben maradását.

I.2. Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

Fejér megye népessége, gazdasági-jövedelmi viszonyait tekintve országos viszonylatban is kedvező helyzetben van. Ennek ellenére a humán területnek is nagymértékben kell részesednie a fejlesztésekből. Egyrészt a megyén belül eltérő fejlettségű térségek, települések vannak, így kiemelt fontosságú, hogy a közszolgáltatások, szociális és egészségügyi infrastruktúra, a lakhatási lehetőségek minősége, mennyisége és színvonala a megye minden területén elősegítsék az ott élők helyben való boldogulását, a népesség megtartását. Másrészt a gazdaság versenyképességének növelése érdekében elengedhetetlen a lakosság szaktudásának, képességeinek, kreativitásának folyamatos gyarapítása. Az emberek kiszolgáltatottságát csökkenti a diverzifikált és a kor követelményeinek megfelelő tudás. E feltételek teljesítéséhez Fejér megyében adott az intézményi háttér, így ezek korszerű infrastrukturális, szervezési és együttműködési kereteinek biztosítására van szükség. A versenyképes szaktudás eléréséhez növelni kell a vállalatok és az oktatási intézmények közötti partnerséget, fejleszteni kell a szakképzést, felnőttképzést.

I.3. Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye

Fejér megye jelenlegi stabil társadalmi – gazdasági - környezeti pozíciójának megtartása érdekében elsődleges fontosságú a területi különbségekből fakadó kihívások kezelése annak érdekében, hogy a megye észak-déli megosztottsága oldódjon, területi egysége integráltabb legyen. Ennek érdekében olyan összetett célra van szükség, amely egy jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb, a megye minden polgára számára közel azonos lehetőségeket kínáló térséget eredményez. A megye két járása is kedvezményezett státuszú (a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járás és a fejlesztendő Enyingi járás¹) ám ezen, területi céllal megjelölt helyszíneken túl is szükséges az egyes, belső perifériát képező területek, települések speciális, területi jellegükből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések megfogalmazása a közlekedés, közszolgáltatási kapacitások, identitás, foglalkoztatás, oktatás-szakképzés, társadalmi innovációk terén.

II. Élhető megye és települések

Cél a természetes és épített környezet megóvása, javítása, megőrzése: a településeken a meglévő erőforrások (infrastruktúra, szolgáltatások) és lakókörnyezet további fejlesztése úgy, hogy kiemelt figyelmet és törődést mutatunk a természeti és kulturális értékek és környezet megőrzésére, megóvására, energiahatékony és fenntartható eszközökkel növelve a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóságot.

A lakókörnyezeti fejlesztések, a természeti és kulturális értékek erőforrásként történő felfogása az életminőség színvonalának és a települési versenyképességnek meghatározói. Ezen értékek lakossági tudatosítása nélkül nehezen képzelhető el pl. a települések szerves turisztikai fejlesztése. Gazdasági jelentőségén túl a közösségépítésben is fontos szerepet töltenek be, mint a kulturális sokszínűség forrásai. A megyei természeti erőforrások komplex rehabilitációja és fenntartható fejlesztése a környezeti degradáció megszüntetése mellett a mezőgazdaság fenntartható működésének, biztonságos, magas minőségű termékek előállításának is záloga. Az éghajlatváltozás okozta kockázatok kezelése, valamint a váratlan eseményekre és egészségügyi veszélyhelyzetekre való felkészültség szintjének növelése is a stabil életkörülmények létrehozását szolgálják, ami a társadalmi – gazdasági – környezeti versenyképesség alapja.

A fentiek alapján a kijelölt stratégiai célok a következők:

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

Az épített örökség olyan erőforrás, amely a múlt emlékeire és értékeire alapozva alkalmas a jövő építésére. A gazdasági jelentőségén túl a közösségépítésben is fontos szerepet tölt be, egyben a kulturális sokszínűség forrása, amely a kapcsolódó turisztikai szolgáltatások megjelenését, megerősödését indukálja. A lakókörnyezeti fejlesztések (pl. települési infrastruktúra, szolgáltatások és közművek), a településkép javítása segíti a vonzó és élhetőbb környezet megteremtését, növeli a helyi társadalom kötődését. Ezt erősíti továbbá a természeti és kulturális örökségi adottságok értékvédelme, helyi tudatosítása, ápolása, kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáféréseinek, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának lehetővé tétele.

¹ A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint.

II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye

A társadalom és a gazdaság egészséges fejlődésének hátterét a kiegyensúlyozottan működő, szennyeződésektől mentes természeti környezet biztosítja. A fejlesztéseknél fontos szempont a megye valamennyi védett és védelemre érdemes természeti területe kiterjedésének, állapotának, élővilágának, biodiverzitásának megóvása, az ökológiai hálózat folytonosságának biztosítása, az élőhelyek feldarabolódásának, degradálódásának megelőzése, a zöldfelületek növelése. Ezt egészíti ki az éghajlatváltozás okozta kockázatok kezelése, valamint a váratlan eseményekre és egészségügyi veszélyhelyzetekre való felkészültség szintjének növelése mely hosszú távon egy felkészült, természeti értékeire adó és azt megóvó, fenntartható, zöldebb Fejér megye képét teszik elérhetővé.

III. Innovatív és fejlődő gazdaság

A gazdasági vezető szerep megőrzése és további pozícióerősítés, kiegyenlített gazdasági fejlődés megvalósítása a versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtésével, a versenyképes vállalatok támogatásával valamint a periférikus és vidéki térségek felzárkóztatásával.

A versenyképes gazdasági pozíció megtartása és további javítása érdekében elengedhetetlen a nagyvállalatok, ipari központok, nagy-, közepes és kisvállalkozások folyamatos technológiai korszerűsítése és fejlesztése. Ezért a megyében rendelkezésre álló intézményi háttér bázisán kell a versenyképes, a kitörési pontokhoz igazított tudás gyarapítását elérni, amihez szükség van az innovációs bázisok, kutatások támogatására, a vállalkozói kompetenciák fejlesztésére.

A kor követelményeinek megfelelő, versenyképes, fenntartható gazdaságot segíti a megfelelő közlekedési kapcsolatok kialakítása, informatikai rendszerek fejlesztése, a cégek letelepedésének könnyítése, valamint a gazdaság diverzifikálásához elengedhetetlen humán, marketing és tudományos – kutatási és innovációs háttér megteremtése. Az országos összehasonlításban is kiváló termőhelyi adottságai ellenére Fejér megyében (is) az agrártérségek átfedésben vannak az elmaradott kistérségekkel, településekkel. A helyi gazdasági és munkaerő-piaci potenciál magasabb szintű kiaknázásához a helyi vállalkozások, helyi termelők termékeit, szolgáltatásait minél intenzívebben be kell ágyazni a helyi kínálatba. Meg kell találni azokat a platformokat, ahol a helyben előállított termék és szolgáltatás megtalálja a térségi fogyasztóját. Ezért e területen a társadalmi felzárkóztatással összhangban a vidékgazdaság versenyképességének növelésére van szükség.

A fentiek alapján a kijelölt stratégiai célok a következők:

III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye

A megye versenyképességének növelése a meglévő bázisok alapján szükséges az ipari kapacitások minőségi és ágazati spektrumbeli fejlesztésével, a minőségi termelési háttér biztosításával, a vállalkozások együttműködési képességének és szintjének emelésével, illetve a kutatási-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve. A legnagyobb foglalkoztatók a városokban, ezen belül elsősorban Székesfehérváron, továbbá Dunaújvárosban található. A nagyvárosok mellett sajátos gazdasági funkcióval bírnak: Bicske (logisztika), Gárdony (turizmus) és Mór (borvidék, jármű- és elektronikai ipar). A kis- és közepes-, valamint a nagyvállalkozások a legnagyobb arányban a feldolgozóiparban működnek. A versenyképes gazdasági pozíció megtartása és további javítása érdekében elengedhetetlen a nagyvállalatok, ipari központok folyamatos technológiai korszerűsítése és fejlesztése, amelyekhez a kis- és középvállalkozások

beszállítói hálózatának erősítése szükséges. A versenyképesség fenntartásának másik alapeleme a vállalatok rugalmasságának növelése, a folyamatos innováció biztosítása, az ipar és a felsőfokú oktatás szinergiáit kihasználó együttműködések számának növelése, amely a K+F+I potenciál jelentős növekedésének lehetőségét hordozza magában. Szintén a térség versenyképességét növelné a munkaerő mobilitás fejlesztése és az atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése, melyet a vilávjárvány alatti tapasztalatok egyébként is szükségesszerűvé tettek. A versenyképes szaktudás eléréséhez növelni kell a vállalatok és az oktatási intézmények közötti partnerséget, fejleszteni kell a szakképzést, felnőttképzést.

Az intelligens megye célja, hogy a magas hozzáadott értékű ipari tevékenységeket (pl. gépipar, hadiipar) megerősítse és támogassa, azok kutatási, fejlesztési és innovációs kapacitásait az oktatás-kutatás és a gazdasági tevékenységek összekapcsolásával növelje úgy, hogy a fokozódó mértékű digitalizáció keltette kihívásokat az üzleti szektor sikeresen legyen képes teljesíteni.

III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A megye jelenlegi gazdasági szerkezetét és színvonalát, illetve gazdasági teljesítményét a korábbi évtizedekben kialakult ipari, agrár- és turisztikai hagyományai, valamint kedvező közlekedés-földrajzi helyzete alapozzák meg. A Duna nemzetközi jelentőségű hajózhatóságának biztosításával felértékelődik a térség gazdasági-piaci pozíciója az Európai Unión belül, illetve annak déli kapujaként a balkáni országok felé. E kedvező gazdaság-földrajzi potenciál hasznosításának kiemelkedő területe a korszerű, sokrétű szolgáltatást nyújtó logisztikai központok, valamint a kikötői hálózat és az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése. A meglévő ipari központok országos gazdasági rendszerben betöltött szerepének megőrzése és növelése, valamint a klaszterek kialakítása érdekében szükséges a nagytérségi kapcsolatokat szolgáló közúti és vasúti közlekedési vonalak, multi- és intermodális csomópontok fejlesztése.

A vidéki térségek, kistélepülések számára a munkahelyek elérhetősége és a turisztikai fogadóképesség színvonalának növelése érdekében szükséges fejleszteni a mellékút-, a kerékpárút hálózatot és a közúti, illetve kötöttpályás közösségi közlekedést. A cégek letelepedésének elősegítésére, az adókedvezményeken és előközművesített ipari parkokon túl, az adminisztráció és az engedélyezési folyamatot előíró jogszabályi környezet egyszerűsítésére van szükség. Fontos, hogy a terület kiválasztásánál célszerű előnyben részesíteni a meglévő, elhagyott és infrastruktúrával rendelkező területeket (pl. majorságok), ingatlanokat. Emellett fontos hangsúlyt helyezni arra, hogy a hatékonyság az energiaracionalizálással, a megújuló energia részarányának növelésével is fokozható legyen, ennek a stratégiai fontosságú célnak többek között az energiafelhasználás csökkentésében és az alternatív megoldásokban kell testet öltenie.

Turisztika terén a megye frekventált idegenforgalmi helyszíneinek, attrakcióinak és a kapcsolódó szolgáltatásoknak hálózatos fejlesztésével a megye idegenforgalma bekapcsolható az európai vérkeringésbe. A turisztikai programkínálat szélesítése érdekében fontos cél a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy, Vértes idegenforgalmi térségek összekapcsolása a Duna menti turisztikai célpontokkal, a Nemzeti Kastély- és Várprogram ütemezetten fejlődő helyszíneivel, valamint elérhetőségük javítása érdekében a jelentősebb vonzerők közúti, kerékpáros vagy kötöttpályás megközelíthetőségének fejlesztése. Mindez annak érdekében, hogy Fejér megye tranzittérségből sokszínű és hosszabb tartózkodásra is csábító térséggé váljon a Budapest – Balaton közötti térben, olyan célcsoport orientált turisztikai infrastruktúra kiépítésével, ami biztosítja az attrakciók egyedi és minőségi kínálatát.

TERÜLETI CÉLOK LEÍRÁSA

T.1 Fenntartható városok – Fejér megye járásközpontjai

- Területi fókusz: Fejér megye járásközpontjai – Székesfehérvár, Dunaújváros, Mór, Gárdony, Sárbogárd, Bicske, Enying, Martonvásár

A városfejlesztés kiemelt szempontja a társadalmi – gazdasági – környezeti értelemben vett fenntarthatóság elve, mely a várospolitikában integrált megközelítést igényel. Az érintett városi kör tagjait Fejér megye a közigazgatási hierarchiában betöltött szerepük alapján állapította meg, miszerint a fenntartható városfejlesztés letéteményesei a megye járásközpontjai. A városok tételes listája:

Település	Jogállása	Lakónépességszám (2019.)
Székesfehérvár	megyei jogú város	96 735
Dunaújváros	megyei jogú város	43 755
Mór	város	13 895
Gárdony	város	11 882
Sárbogárd	város	11 804
Bicske	város	11 493
Enying	város	6 630
Martonvásár	város	5 717

Fejér megyét ezen városi kör meghatározásában több szempont vezérelte, úgy mint a közigazgatási hierarchiában betöltött szerepük és az ebből fakadó erősségeik és lehetőségeik, továbbá térszervező képességük, mely által biztosítani képesek a megye településhálózatának többközpontúságát.

A mai magyar várospolitikai fő célja a jelenleginél erőteljesebben együttműködő, kiegyensúlyozott, policentrikus városhálózat megteremtése. A város jellemzően térsége központja, amely kiemelten igaz a járásközpontokra – ám ezen szerepkör hiánytalan betöltésében támogatni szükséges őket. A törekvés az, hogy a járásközpontok ne szigetszerűen, hanem hálózatosan jelenjenek meg a megye városhálózati terében, hasznosítva magasabb intézményi ellátottsági szintjüket, ezáltal járásukat, várostérségüket jobban bekapcsolják a megyei térrendszerbe. E város csoport sokszínű, megtalálható országos jelentőségű nagyváros, jelentős funkciójú, szerves fejlődésű, karakteres közép- és kisvárosok, melyek szerepe kiemelkedő a térségük dinamizálásában, továbbá a rurális, periférikus helyzetű, elmaradott déli térségek gyenge centrumfunkciójú központjai, amelyek megerősítése szükséges ahhoz, hogy térségükre is húzó hatást tudjanak kifejteni. Közös a településekben, hogy kisebb térségükben (tehát járásukban) központi helyet foglalnak el, mely szerep túlmutat pusztán a közigazgatási hierarchiában betöltött kiemelt szerepükön. Úgy látjuk, hogy a megyei, többpólusú városhálózat kialakulásához szükséges ezen városok kiegyensúlyozott fejlesztése, térszervező képességük és erejük erősítése.

T.2 Dél-Fejér

- Területi fókusz: két kedvezményezett járás, a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járás és a fejlesztendő Enyingi járás a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint, valamint a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Dunaújvárosi járásba tartozó 3 településével: Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony, az Országgyűlés 12/2020. (V. 5.) OGY határozata a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területi lehatárolásáról alapján
 - Enyingi járás: Dég, Enying, Kisláng, Lajoskomárom, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég
 - Sárbogárdi járás: Alap, Alsószentiván, Cece, Hantos, Igar, Mezőszilas, Nagylók, Sárbogárd, Sáregres, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Vajta

Fejér megye déli, elmaradott térsége az Észak-Tolna és Északkelet-Somogy határos területeivel együtt az ország egyik egységes belső periferiája, ahol gyenge a centrumok foglalkoztatási funkciója, kedvezőtlen a gazdasági szerkezet, valamint a belső kapcsolatok erőtlenség. A megye ezen része a két kedvezményezett járás: a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járás és a fejlesztendő Enyingi járás a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint. A térségből 8 település (Alap, Alsószentiván, Cece, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony, Sáregres, Vajta) része a Közép-Duna menti kiemelt térségnek.

A faj- és fajtaszegény, intenzív, nagytáblás agrártermelés alacsony élőmunka-igényű, így ezekben a jó agrárpotenciállal rendelkező kiterjedt térségekben foglalkoztatási problémákat okoz. E potenciál vidékfejlesztési szerepének erősítése érdekében speciális helyi termékek termesztése, a háztáji gazdaságok fejlesztése, a termékfeldolgozás bővítése, illetve halgazdaságok fejlesztése és az ezekre épülő agrárvertikum felépítése célszerű, a rövid ellátási láncok (REL) fejlesztésével. Így egyrészt a helyi, másrészt a környező turisztikai és ipari központok (Velencei-tó, Kelet-Balaton, Duna mente) egészséges élelmiszerekkel való ellátásában is szerephez juthat.

A leszakadó térségekben, településeken a társadalmi felzárkóztatás érdekében speciális képzési területekre és innovatív foglalkoztatási formák bevezetésére van szükség. A roma népesség aránya a megyében nem mondható magasnak, azonban azokon a településeken, ahol ez jellemző, a felzárkóztatás érdekében megkerülhetetlen a kérdés komplex kezelése.

Koherencia a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztési terveivel

A jelen területfejlesztési tervek kapcsán az összhang vizsgálata a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztési terveivel a „Belső és külső koherencia vizsgálata” fejezetben található.

T.3 Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség települései

- Területi fókusz: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség települései
 - Székesfehérvár
 - Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács (továbbiakban: VVVTFT): Alcsútdoboz, Bakonycsérnye, Baracska, Bicske, Bodajk, Bodmér, Csabdi, Csákberény, Csákvár, Csókakő, Etyek, Felcsút, Gánt, Gárdony, Gyúró, Kajászó, Kápolnásnyék, Lovasberény, Magyaralmás, Martonvásár, Mór,

Nadap, Pákozdi, Pátka, Pázmánd, Pusztavám, Sukoró, Szár, Tabajd, Tordas, Vál, Velence, Vereb, Vértesacska, Vértesboglár, Zámoly és Zichyújfalu (kapcsolódva a Komárom-Esztergom megyei tagtelepülések: Bajót, Bokod, Héreg, Nyergesújfalu, Oroszlány, Szárliget, Tarján, Várgesztes, Vértessomló fejlesztéséhez)

- 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet által meghatározott Budapest környéke turisztikai térség 30 Fejér megyei települése (azon települések kivételével, amelyek a VVVTF tagjai között már szerepeltek): Adony, Ercsi, Óbarok, Rácalmás, Székesfehérvár
- Pannónia Szíve térség fenti lehatárolásokban nem szereplő települései: Mány, Óbarok, Ráckeresztúr, Újbarok

A terület két, egymást részben átfedő területi szerveződés adja: egyrészt a VVVTF, amelynek újjáalakulása a Fejér és Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzatok Közgyűléseinek 2012. márc. 29-i határozatai alapján történt meg a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény felhatalmazása alapján; másrészt a 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet által meghatározott Budapest környéke turisztikai térség 30 Fejér megyei települése. A területi kiemelés célja a turisztikai potenciálok területi koncentrációjából fakadó előnyök kihasználása, az ilyen ágazati fejlesztések területi fókuszálása. A területi cél a turizmusfejlesztés hangsúlyossága a természeti, kulturális és történelmi örökség ápolásában, azokhoz való hozzáférés javításában, a helyi környezet jobb megismerhetőségében, bemutathatóságában ölt testet. Ám mindemellett a térségben élők életfeltételeinek javítására, munkához jutásának elősegítésére és a térségek jövedelemtermelésének előmozdítására, az épített és természeti környezet fejlesztésének a fenntartható fejlődés elveivel való megfelelő összhangjának megteremtésére, a közúti- és vízi közlekedés, a kerékpárutak, turistautak fenntartásának és fejlesztésének előmozdítására, elősegítésére is hangsúlyt helyez.

HORIZONTÁLIS ELVEK ÉS CÉLOK LEÍRÁSA

A horizontális célok és elvek (a stratégiai célokhöz hasonlóan) átfogják a fejlesztési koncepciót. A horizontális célok között olyan szempontokat szerepelnek, amely segítik Fejér megye 2030-as jövőképeének megvalósulását (Fejér megye: Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése, egyenrangú nagytérségi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével.).

Horizontális elv: Város – vidék együttműködésének erősítése

A 2021-2027 programperiódusban a fejlesztési eszközök egyik horizontális célja, hogy a város és vidék közötti együttműködés kiteljesedhessen, alkalmat kínálva arra, hogy az ezekkel az eszközökkel élő térségek újrafogalmazzák egymáshoz való viszonyukat és munkamegosztásban elfoglalt szerepüket. Általános probléma, hogy a vidék települései forráselvonóként tekintenek a városokra, míg ez utóbbiak számos betöltendő funkció sokaságával magyarázzák fejlesztési-fenntartási igényeik nagyságát. A különböző szintű együttműködések segítik - komplementer feladatok megfogalmazásával - a kölcsönös előnyökön alapuló partnerséget.

Horizontális elv: A fejlesztési programok hatékonyságának növelése

A különböző szintű és területi kiterjedésű fejlesztési programok eredményessége érdekében szükséges – a közös alapelvek lefektetésén és a szándékok egymásra épülésén túl – azok társadalmosítása, elfogadtatása. A közösségi, a távlatos gondolkodás alátámasztásához a döntéshozatal lényeges eleme a reálfolyamatok megértése, elhelyezése az országos rendszerben. Egy, a fenntarthatóság értékelését szolgáló monitoring hálózat a társadalmi érdekeket emeli közös nevezőre, segítve a széleskörű informáláson keresztül a térségi kohéziót, együttműködést a parciális érdekérvényesítéssel, a fejlesztések párhuzamosságával és ad-hoc jellegével szemben. A helyi társadalom tájékozottságának növelése elengedhetetlen feltétele az együttműködések kialakulásának. A tájékozottság érzését növeli a lakosság bevonása a helyi és térségi fejlesztési folyamatokba, erősítve ez által a környezettudatosságot is. A fejlesztési programok hatékonysága nagymértékben függ attól, hogy a kitűzött célok és a tervezett beavatkozások mennyiben tükrözik a helyiek saját környezetükkel, jövőképükkel kapcsolatos elvárásait.

Horizontális elv: Fenntarthatóság

A rendszer jellegű problémák rendszer jellegű megoldásokat követelnek. A fenntarthatóság elve alapján: az a projekt a még elfogadható, ahol az egyéni (szűkebb közösségi) haszon nem okoz társadalmi költségeket. A fenntarthatóság mérése bonyolult összefüggésrendszeren keresztül lehetséges ugyan, ám tekintettel a fejlődés integratív voltára, az aggregált indikátorokkal történő megközelítés rendre vagy a környezeti, vagy a társadalmi, vagy a gazdasági szempontokat helyezi előtérbe. Ezért a fejlesztések fenntarthatóságát csak elvként lehet meghatározni, ahol a környezeti, társadalmi és gazdasági érdekeket egyforma súllyal és távlatosan kell mérlegelni.

Horizontális elv: Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség egy olyan általános alapelv, amelynek leglényegesebb szempontjai az Európai Közösség alapító egyezményének 6. cikkelyében (tilalom nemzeti hovatartozás miatti diszkriminációról) valamint a 119. cikkelyében (a nők és férfiak egyenlő bérezése) vannak lefektetve. Ezek az alapelvek minden területen alkalmazandók, különös tekintettel a gazdasági, társadalmi, kulturális és családi életre. Fejér megye fejlesztéspolitikájának alapelvei közé tartozik az esélyegyenlőség biztosítása, hiszen a társadalmi-gazdasági fejlődés nem mehet végbe a térségi kohézió erősítése nélkül, ami az esélyegyenlőség biztosításával érhető csak el.

Horizontális cél: Foglalkoztatás növelése

Horizontális célként jelenik meg a megyei tervezés során a foglalkoztatás jelenlegi szintjének, a főbb foglalkoztatási mutatók értékének és trendjének megtartása vagy esetleges javítása. Fejér megye (15-74 évesek) foglalkoztatási aránya 2020 I. félévében (61,8%) magasabb volt az országos (60,3%) és a régiós átlagnál (60,7%) is, továbbá a munkanélküliségi rátája (3,3%) alacsonyabb volt az országos (4,6%) és a régiós átlagnál (3,9%) is, egyben a megyék és a főváros körében az egyik legkedvezőbb volt. Ha korábbi adatokat nézzük, láthatjuk, hogy az összes, rendszerben regisztrált munkanélküli száma 2012 óta folyamatos csökkenést mutat. A jövedelmi helyzetet jellemző mutatószámok (népességre jutó adófizetők aránya, 1 adófizetőre jutó munkából származó jövedelem, 1 lakosra jutó szja alapot képező jövedelem) tekintetében is Budapest, Pest megye és Komárom-Esztergom megye rátáit követi a rangsorban. 2020 második

felében a koronavírus járvány következtében bevezetett korlátozások miatt az álláskeresők száma jelentősen növekedett, Fejér megyében 2020. június végén 14 ezer álláskeresőt tartottak nyilván. Ez a szám az országos átlagnál nagyobb mértékben, 71%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

A megyében a gazdasági növekedés, -potenciál és a magas szintű feldolgozóipar, az ipari termelés kiemelkedő. Napjainkban a megyében egy időben találkozhatunk a gazdaságból akut módon hiányzó munkaerő pótlásának igényével és az alacsonyan képzett, munkaerő-piaci integrációt igénylő álláskeresői körrel, a foglalkoztatók és az innováció hiányával, továbbá a barnamezős beruházásban felhasználható ingatlanok nagyobb számával. Ennek tudatában kihívásként jelenik meg a szakképzés átalakulása, a rövid távon hiányzó munkavállalók pótlása, a hosszabb távon várható ipari digitalizáció miatti munkaerő felesleg.²

Horizontális cél: A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése

Az éghajlatváltozás korunk egyik legnagyobb kihívása a társadalom és a gazdaság számára, különösen az időjárási szélsőségeknek kitett területeken. A Kárpát-medence térségére az évi átlagnál nagyobb mértékű hőmérséklet-emelkedés várható a nyár és az ősz folyamán, és általában a Duna vízgyűjtőjén az éghajlat melegedésének mértéke nagyobb lesz, mint a globális átlag. A vízhiány, illetve az aszály közvetlen hatással vannak az emberekre, a természetes élővilágra és a vizet felhasználó és attól függő ágazatokra, kiemelkedően a vízgazdálkodásra és a mezőgazdaságra.

A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai közül Fejér megyét elsősorban az élelmiszer termelés biztonságának garantálásához szükséges fenntartható vízgazdálkodási feltételek biztosítása, a megfelelő szintű vízkárelhárítás, ár- és belvízvédelem, jégkárelhárítás, vízhiány- és aszálykockázatkezelés (vízvisszatartás, víztározás, öntözés, víztakarékosság stb.), valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz problematikája érinti. További feladatokat jelent az EU új célkitűzései közül a „Zöldebb, karbonszegény Európa” törekvés, amely célul tűzte ki az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel való megvalósítását a Párizsi Megállapodásnak.

A CÉLRENDSZER KOHERENCIÁJA

Belső koherencia leírása

A koncepció célrendszerének korábbi bemutatása során látható volt a célrendszer belső koherenciája. A célrendszer csúcsát Fejér megye 2030-as jövőképe foglalja el, amelyet három átfogó cél követ (I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség; II. Élhető megye és települések; III. Innovatív és fejlődő gazdaság). Mindegyik átfogó cél alá tartozik több stratégiai és területi cél, amelyek az adott átfogó cél megvalósulását szolgálják. Ezt egészítik, segítik és orientálják a horizontális elvek és célok: ezek természetükből fakadóan minden átfogó és stratégiai célhoz kapcsolódnak, azok megvalósulását szolgálják.

Ahogy az a „Célrendszer” fejezet ábrázolásából is kirajzolódik, a célrendszer koherens, az átfogó célokból jól követhetően vezethetők le a stratégiai célok, nagymértékben segítik azok

² Fejér Megye Foglalkoztatási Stratégiája 2016 – 2030

érvényesülését; ahogy igaz ez a célok belső kapcsolatrendszerére is, ahol az erős szinergiák erősítik egymást.

Külső koherencia leírása

A megyei területfejlesztési tervek célja, hogy egy egységes keretbe rendezze azon fejlesztéseket, amelyeket a megye területén önerőből, hazai vagy uniós forrásból tervez megvalósítani. A tervezés mindazonáltal az Európai Unió programidőszakaihoz igazodik, annak fejlesztési időtávjait követi, emiatt fontos az Unió 2021-2027-es időszakra kijelölt öt fő célkitűzéséhez való illeszkedést, koherenciát megvizsgálni, amelyek az alábbiak:

Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül.

Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel.

Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A polgárokhoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén.

A fenti öt célkitűzés mind szellemiségében, mind konkrét céljaiban visszaköszön Fejér megye területfejlesztési tervezésében, célrendszerében. Érdemes megemlíteni, hogy a Bizottság által megjelölt két legnagyobb támogatási hangsúlyt kapó téma célkitűzései (intelligensebb Európa és zöldebb, karbonszegény Európa) a megyei célrendszerben is hangsúlyos szerepet töltenek be. A területi operatív programok az Európai Unió 2021-2027-es időszakra meghatározott szakpolitikai célkitűzései közül az ötödik, területi jellegű célhoz, „A polgárokhoz közelebb álló Európa” célkitűzéshez kapcsolódnak.

A külső koherencia vizsgálata során a koncepció bemutatja, hogy a célrendszer miképp illeszkedik az alábbi tervdokumentumokhoz:

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
- Országos Területrendezési Terv
- Program a Versenyképesebb Magyarorszáért
- Nemzeti Reformprogram
- A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének Stratégiája 2019-2030
- Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia

- Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)
- Nemzeti Tájstratégia (2017-2026)
- Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.
- Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia 2014-2030

A táblázatban látható jelölések jelmagyarázata az alábbiak szerint alakul:

- SI.1** = Helyi identitás és közösségek megerősítése
- SI.2** = Népeség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése
- SI.3** = Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye
- S II.1** = Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése
- S II.2** = Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye
- S III.1** = Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye
- S III.2** = Gazdasági környezet fejlesztése
- T 1.** = Fenntartható városok – Fejér megye járásközpontjai
- T 2.** = Dél-Fejér
- T 3.** = Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése

<p>Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció</p>	<p>Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumban megfogalmazott jövőkép szerint „Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.” E jövőképet négy átfogó cél segíti, melyet hét szakpolitikai és hat területi jellegű cél bont alá. <i>A területi jellegű célok esetén erős kapcsolódás látható Fejér megye koncepciójának célrendszerével.</i></p>									
	S I.1 X	S I.2 X	S I.3 X	S II.1 X	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X
<p>Országos Területrendezési Terv</p>	<p>Az OTrT célja, hogy „meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.” <i>Fejér Megye Területrendezési Terve az OTrT által meghatározott célokhoz illeszkedik, ahogy a területfejlesztési koncepció célrendszere is.</i></p>									
	S I.1 X	S I.2 X	S I.3 X	S II.1 X	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X
<p>Program a Versenyképesebb Magyarorszáért</p>	<p>A Program célja, hogy a magyar gazdasági növekedés tartósan az európai átlagos növekedést 2 százalékponttal meghaladja, ehhez határoz meg strukturális intézkedéseket a foglalkoztatás, a vállalati környezet, az adózás, a közszféra, az oktatás és az egészségügy területén. <i>Fejér megye célrendszere kiemelten foglalkozik a foglalkoztatási, gazdasági környezeti, az oktatási és egészségügyi célokkal.</i></p>									
	S I.1	S I.2 X	S I.3 X	S II.1	S II.2	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X

Nemzeti Reformprogram	<p>A Nemzeti Reformprogram kiemelten foglalkozik a világjárvány (koronavírus) okozta társadalmi és gazdasági hatásokkal és a járvány okozta sokk kezelésének módjával, keretet adva a konkrét fejlesztési elképzelések kidolgozásához és megvalósításához.</p> <p><i>A Reformprogram „Fő kihívásokra adott válaszok” célkitűzései koherensek a megyei célrendszerrel.</i></p>									
	S I.1	S I.2 X	S I.3 X	S II.1	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X
A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének Stratégiája 2019-2030	<p>A Stratégia célkitűzése egy nemzetközileg is sikeres, dinamikus magyar vállalkozói kör kialakítása és a sok ember megélhetését biztosító, széles kisvállalkozói kör működésének, társadalomszervező szerepének megerősítése.</p> <p><i>A Stratégia fejlesztési céljai kirajzolódnak a megye III. átfogó céljában, de megjelennek a mind a területi célok esetén, mind a másik két átfogó célnál.</i></p>									
	S I.1	S I.2	S I.3 X	S II.1	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X
Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030	<p>A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia egyszerre értelmezi a turizmust gazdasági húzóágazatként, országmárkaként, az innovatív megoldások terepeként, vonzó karrierlehetőségként, a hazaszeretet és a közösségek építésének táplálójaként. A stratégia vezérmotívumai: a desztinációs logikán alapuló termék- és attrakciófejlesztés, az ehhez kapcsolódó alpinfrastruktúra-fejlesztés és marketingkommunikáció, valamint az állam megváltozott szerepe a turizmusban.</p> <p><i>A stratégia kiemelt turisztikai fejlesztési térségként nevesíti a Balaton és környékét, melyben Fejér megye nagytérségi kapcsolatain keresztül érdekelt. Kiemelkedő trendként értelmezett több turisztikai ág is jelentős a megyében.</i></p>									
	S I.1	S I.2	S I.3	S II.1 X	S II.2 X	S III.1	S III.2 X	T 1.	T 2.	T 3. X

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia	<p>A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiában négy erőforrás (emberi, társadalmi, természeti és gazdasági) kerül megfogalmazásra, célokat rendelve ezekhez a fenntarthatóság erősítése érdekében.</p> <p><i>Az Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia szellemiségéhez jól illeszkedik Fejér „Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség” átfogó célja, de erős a kapcsolat a másik két átfogó cél kapcsán is (környezetvédelem, gazdaságélénkítés, innováció). Ezen kapcsolódásokat a megyei célrendszer horizontális elvei közt megjelenő fenntarthatóság is jól illusztrálja.</i></p>									
	S I.1 X	S I.2 X	S I.3 X	S II.1 X	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X
Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)	<p>A Stratégia célul tűzi ki az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését, a szén-dioxid elnyelő kapacitások növelését, a klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodás fontosságát.</p> <p><i>A Fejér megyei célrendszer mind horizontális elveiben és céljaiban, mind az átfogó, stratégiai és területi céljai kapcsán koherens az Éghajlatváltozási stratégiában megfogalmazottakkal. Kiemelendő a II. átfogó cél alá tartozó „Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye” stratégiai cél.</i></p>									
	S I.1	S I.2	S I.3	S II.1 X	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X
Nemzeti Tájstratégia (2017-2026)	<p>A Nemzeti Tájstratégia átfogó céljaként fogalmazza meg a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználatot. A stratégia célrendszere három fő cél köré csoportosul: 1) Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása; 2) Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás; 3) III. A tájidentitás növelése.</p> <p><i>Fejér megye célrendszerében a prosperitás, az élhetőség, az épített és természetes környezet óvása kiemelt helyet foglal el.</i></p>									
	S I.1 X	S I.2 X	S I.3 X	S II.1 X	S II.2 X	S III.1 X	S III.2 X	T 1. X	T 2. X	T 3. X

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.	A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia célja egy hosszútávra tervező felzárkózás-politika, célkitűzései között van a munkaerőpiaci integráció erősítése, az esélyteremtő oktatás, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, lakhatási feltételek tovább javítása, lakhatási szegregáció felszámolása és a minőségi közszolgáltatások elérhetőségének biztosítása, a tartósan rászorulóknak, köztük a társadalom perifériájára sodródó roma közösségek integrálása. <i>Fejér megye célrendszerének I. átfogó célja jó összhangban van a Stratégia célkitűzéseivel.</i>								
	S I.1 X	S I.2 X	S I.3 X	S II.1	S II.2	S III.1	S III.2	T 1.	T 2. X
Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia 2014-2030	A Stratégia célja a gazdaság és a jólét mobilitási feltételeinek biztosítása. Megfogalmazott céljai: 1) Megyeszékhelyek gyorsforgalmi úti elérhetőségének megteremtése; 2) Autópályák továbbépítése az országhatárig; 3) Járműgyártási stratégia megalkotása; 4) Környezetre gyakorolt negatív hatások csökkenése; 5) Természeti erőforrásokkal történő fenntartható gazdálkodás; 6) Nem megújuló energiaforrások és nyersanyagok felhasználásának csökkentése; 7) Foglalkoztatás javítása <i>A Stratégia megfogalmazott céljai összhangban vannak a megyei célrendszerrel, kiemelten a gazdasági és az épített környezet kapcsán megfogalmazott stratégiai célokkal.</i>								
	S I.1	S I.2	S I.3 X	S II.1 X	S II.2	S III.1	S III.2 X	T 1. X	T 2. X

Térhasználati elvek

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió³ (továbbiakban OFTK) általános és részletes tér- és területhasználati elveket fektet le.

A területfejlesztés és a területrendezés egymásra utaltsága

A területfejlesztés és a területrendezés szorosan egymásra utalt. A területfejlesztés – és a területhasználat szempontjából releváns többi ágazati politika – számára a területrendezés szabályrendszere jelenti az általuk megfogalmazott térhasználati elvek, célok szilárd hátterét, érvényesülésük egyik biztosítékát. Ugyanakkor ez a szilárd szabályrendszer önmagában nem fejlesztéspolitika és nem is lehet kizárólagos területhasználati politika, hiszen nem terjedhet ki minden területi folyamatra, területi jelentőségű, gazdasági tevékenységre.

A területfejlesztés orientálja a területrendezést

A hatékony, korszerű területrendezésnek folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert kell alkotnia az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal, melyek közül a legátfogóbb a területfejlesztésé. A területfejlesztés elképzeléseinek tehát orientálnia kell a rendezés szabályrendszerét, leginkább stratégiai szinten, természetesen nem kizárólagosan.

Okszerű és takarékos helyhasználat

A takarékos és átgondolt területhasználat a legfontosabb térhasználati elvek egyike. A termőföld védelme, mivel rendkívül korlátozottan megújuló erőforrásról van szó, a legfontosabb célja a takarékos területhasználatnak. Hasonló, nem pótolható értékeket véd az ökológiai szempontból jelentős területek (vizes élőhelyek, gyepesek, erdők stb.) megőrzése is. A kihasználatlan beépített területek, barnamezők jobb kihasználásával hosszú távon a nemzetgazdaság számára fontos erőforrásokat védünk, biztosítva ezzel a gazdasági növekedés alapfeltételeit, miközben a csökkent értékű területek értékét is növelhetjük. A barnamezős beruházások támogatása tehát nemzetgazdaságilag is fontos. A gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálásának része lehet az egyes térségek gazdasági/társadalmi fejlődését szolgáló beruházások tervezésénél a fokozottabb területi megközelítés, a beruházók és a térség számára legkedvezőbb helyszínek központilag segített kiválasztása, a barnamezős területek központi nyilvántartása.

Városok szétterülésének megakadályozása

A takarékos helyhasználatot érvényesíteni kell a településfejlesztésben is. A városok szétterülésének elkerülése, a tagolt és kompakt városszerkezet kialakítása az agglomerációs településeket is erősen érinti, valódi térségi szintű térszervezési feladat. A vidékies területhasználatnál is kerülni kell a talajpusztulást, visszafordíthatatlan talajvízcsökkenést okozó tevékenységeket. Az infrastruktúra-fejlesztések tervezésénél az ezt figyelembe vevő megoldásokat kell támogatni. Mindez többek között a természeti értékek és erőforrások védelme mellett a tájnak a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenálló képességét is fokozza.

Biztonságos hozzáférés az infrastrukturális rendszerekhez mindenkinek!

Napjainkban különösen fontossá vált a víz-, az energiaellátás, az infokommunikációs csatornák és a közlekedési hálózatok biztonságos és színvonalas elérhetősége minden térség, és minden település lakói számára. Külön ki kell emelni a periférikus térségek és az aprófalvak, tanyák infrastrukturális elérésének fejlesztési igényeit, mivel ezek felemelkedéséhez ezek

³ 1/ 2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

elmaradhatatlanok. A környezeti infrastruktúra (hulladékgazdálkodási rendszerek, szennyvízkezelés) térszervezésében is meghatározó az ellátás- és környezetbiztonság, emellett a fejlesztések gazdasági, foglalkoztatási hatásait is figyelembe kell venni a tervezés során.

Értékkörszűrés a fenntarthatóság szolgálatában

A természeti értékek és erőforrások, valamint a kulturális örökség, a tájkép védelme szintén kiemelkedő feladata a területrendezésnek, amit a területfejlesztés is támogat a saját eszközeivel. A védelem mellett azonban egyre inkább a fenntarthatóság tágabb szempontjait is figyelembe kell venni, például a klímaváltozás kapcsán. A megőrzést szolgáló intézkedések rendszere mellett a kedvezőtlen változások megelőzésében is fontos szerepet kaphat a területrendezés, a korábban már említett, beruházásokat, fejlesztéseket befolyásoló szerepével. Ebben még szorosabb együttműködésre van szükség az ágazati fejlesztéspolitikákkal, hiszen a védett területek, értékek önmagukban nem elegendőek a fenntartható környezeti állapotok megőrzéséhez. Az ország teljes területén tekintettel kell lenni az anyag- és energiatakarékosságra, a biodiverzitás védelmére, a kibocsátások csökkentésére, a klímaváltozás káros hatásainak megelőzésére, illetve csökkentésére.

A helyi erőforrások használata és a gazdaság fejlesztés támogatása

A gazdaságfejlesztés, az ellátásbiztonság javítása, a kistelepülések népességmegtartó képességének erősítése, a szállítási igények csökkentése, tágabb értelemben a gazdasági, társadalmi, környezeti fenntarthatóság megőrzése vagy visszaállítása érdekében a helyi gazdaság fejlesztése, a helyben meglévő értékek felismerése, tudatos és fenntartható kiaknázása, a körforgásos gazdaság ösztönzése a fejlesztéspolitika egyik kiemelkedő területi célja. Ezt a térszerkezet alakításával a területrendezés is tudja támogatni, az önmagukban is élet-és fejlődőképes funkcionális térségek, városkörnyékek beemelésével a területi tervekbe, a közlekedés- és infrastruktúrafejlesztések orientálásával, a gazdaságfejlesztési célú beruházásokra vonatkozó szabályozással. Mindez nemcsak a gazdaság, az infrastruktúra, a munkahelyek ideálisabb rendszerének kialakítását segíti, de a helyi közösségeket, a működő és életképes szociális kapcsolatrendszereket, a helyi identitást és a térségi autonómiát is erősíti.

A megye stratégiai térstruktúrája

A fejezet a Területfejlesztési Konceptió Jövőkép c. fejezetében olvasható.

ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

JAVASOLT PRIORITÁSOK

1. prioritás: Társadalmi kohézió

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

1.1 Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés

- Innovatív városfejlesztési tevékenységek (pl. közösségfejlesztés, kultúra, helyi gazdaság, zöld város témakörökben)
- Okos megye, okos város, okos település, okos térség fejlesztések (IKT jellegű fejlesztések)
- Közösségi terek (közösségi ház, játszótér, közös használatú települési területek, templom, temető, ravatalozó) megújítása, fejlesztése

1.2 Közszolgáltatások fejlesztése

- Bölcsőde, óvoda fejlesztése
- Közművelődési intézmények fejlesztése
- Közösségi programok
- Egyéb közszolgáltatások (pl. falugondnoki szolgáltatás, hivatali épület) Közbiztonság

1.3 Közösségi és látványsport fejlesztések

- Sport és szabadidős infrastruktúra (pl. szabadtéri sportpálya, sportcsarnok, tanuszoda) fejlesztése
- Sportrendezvények támogatása, sportszervezetek eszközbeszerzései

1.4 Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása

- Szociális városrehabilitáció
- Társadalmi innováció, komplex fejlesztések

2. prioritás: Munkaerőpiacra való felkészítés

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése

- Munkaerőpiaci foglalkoztathatósági támogatások (paktum)
- Egyéb foglalkoztatási programok
- Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés)
- Atipikus foglalkoztatási formák támogatása

2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések

- Munkavállalók lakhatási lehetőségeinek szélesítése
- Munkavállalók közlekedési lehetőségeinek szélesítése (közösségi közlekedés fejlesztése, alternatív közlekedési eszközök és útvonalak)

3. prioritás: Emberi erőforrások minőségi fejlesztése

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

3.1 Köznevelés és oktatás

- Oktatás infrastruktúrájának fejlesztése (pl. épületfejújítás, bővítés, átalakítás)

3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások

- Alapinfrastruktúra fejlesztése
- Egészségügyi ellátás fejlesztése (pl. fogorvosi rendelő, szakellátás)
- Szűrő-, megelőző vizsgálatok kiterjesztése, védőoltások rendszerének továbbfejlesztése

3.3 Szociális rendszer

- Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése
- Idősek otthona kialakítása / fejlesztése

4. prioritás: Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása (területi prioritás)

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések

- Közlekedésfejlesztés
- Gazdasági szerkezetváltást elősegítő fejlesztések (pl. helyi termelők támogatása, lakhatási lehetőségek)
- Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése

4.2 Szociális funkciók megerősítése

- Szociális gazdaság
- Szociális infrastruktúra és szolgáltatások (pl. idős-gondozás, gyermekjóléti szolgálat fejlesztése)

4.3 Társadalmi kohézió

- Társadalmi felzárkózás, társadalmi innováció (pl. szociális településrész-rehabilitáció)

5. prioritás: Természeti környezet védelme

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

5.1 Környezetvédelmi beruházások

- Települési zöldterületek, zöldfelületek
- Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság
- Biodiverzitás, természet- és tájvédelem, vízminőség
- Egyéb környezetvédelmi infrastruktúra (zaj, levegőtisztaság)

5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása

- Agrár-környezet- és tájgazdálkodás
- Turisztikai célú hasznosítás (pl. tanösvények, kilátó)

6. prioritás: Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

6.1 Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások

- Klíma-alkalmazkodás, klímavédelem (pl. árvízvédelem, villámárvíz-elvezetés, öntözés és esővíz-megőrzése)
- Városi/települési zöldterületek, zöldfelületek fejlesztése (pl. klímaellenállóbb települések fejlesztése)

6.2 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése

- Energiahatékonyság
- Megújuló energia-felhasználás (termelés, felhasználás)

7. prioritás: Települési épített környezet fejlesztése

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

7.1 Épített környezet fejlesztése

- Belterületi út, kerékpárút, járda
- Belterületi csapadékvíz elvezetés
- Barnamezős területek rekonstrukciója
- Víziközmű rendszerek felújítás, ivóvíz hálózatok és ivóvíz minőség
- Szennyvízelvezetés- és tisztítás

7.2 Közlekedési módok fejlesztése

- Térségi és helyi közösségi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, intermodális csomópontok
- Közlekedésbiztonsági fejlesztések
- Európai TEN-T hálózatok illesztése

8. prioritás: Kulturális, történelmi és természeti örökségek ápolása

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

8.1 Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáféréseinek, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése

- Turizmusfejlesztés (turisztikai attrakciók fejlesztése, megújítása – pl. fürdők, rekreációs lehetőségek)

8.2 Helyi örökségek ápolása

- Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése (turisztikai szempontok szerint) (pl. rendezvények, közösségi programok és infrastruktúra)

9. prioritás: Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

9.1 Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások

- Üzleti környezet (pl. ipari park, inkubátorház)
- Vállalkozások fejlesztése, támogatása (pl. vvt, munkahelymegtartás)
- Szociális gazdaság

9.2 Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések

- Közúti fejlesztések (autópálya és gyorsforgalmi út fejlesztések)
- Vasúti fejlesztések, intermodális csomópontok

9.3 Szálláshely és vendéglátás fejlesztése

- Szálláshelyek
- Helyi termékek értékesítése, helyi piacok

10. prioritás: Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

10.1 Digitalizáció, IKT

- Vállalkozások digitális jelenlétének, IKT készségeinek fejlesztése

10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés

- Megye K+F+I teljesítményének növelése

10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai

- Kutatóhelyek gazdasági kapcsolódásainak támogatása

11. prioritás: Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése (területi prioritás)

Lehetséges beavatkozások bemutatása:

11.1 Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés

- Fürdőhelyek fejlesztése
- Szálláshelyek fejlesztése
- Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése

11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése

- Kulturális attrakció fejlesztés
- Egyéb turisztikai attrakció fejlesztés (pl. gasztronómia)

A FELÜLVIZSGÁLATI, MÓDOSÍTÁSI FOLYAMAT, A TÁRSADALMASÍTÁS ÉS LEGITIMÁCIÓ LEÍRÁSA

Jogszabályi háttér⁴:

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) kormányrendelet (a továbbiakban Korm. rendelet) 13. § (1) bekezdése értelmében a területfejlesztési koncepció és program kidolgozásának része az állampolgárok, az érdekképviselők, a társadalmi szervezetek és a vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv.

A 13. § (2) alapján a partnerségi tervben meg kell határozni:

1. a bevonandó célcsoportot,
2. a bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit,
3. a bevonás céljait.

A 17. § (2) alapján a területfejlesztési koncepció és program egyeztetése során tett véleményeket, társadalmi észrevételeket és a tervezői válaszokat az egyes munkafázisok dokumentációjához kell csatolni.

A 18. § (1) és (5) alapján a megyei területfejlesztési koncepció és program véleményezésére jogosultak körét a Korm. rendelet 10. számú melléklete 1. és 2.; 6-8.; 10. és 13. pontjai tartalmazzák.

A bevonandó célcsoportok:

a) A Korm. rendeletben megnevezett véleményezésre jogosult szervek (a 10. melléklet alapján)

1. miniszterek;
2. a következő kormányhivatalok, illetve önálló szabályozó szervek:

a) Központi Statisztikai Hivatal,

b) érintett megyei kormányhivatal,

c) Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

d) Országos Atomenergia Hivatal;

3. Országos Környezetvédelmi Tanács;
4. Magyar Tudományos Akadémia;
5. országos önkormányzati érdekszövetségek;
6. az érintett térségi fejlesztési tanácsok;
7. az érintett megyei önkormányzatok;

⁴ Forrás: Fejér Megye Közgyűlése, 100/2020. (IX.24.) önkormányzati határozat

8. az érintett megyei jogú város önkormányzata;
9. az érintett települési önkormányzatok;
10. az érintett területi államigazgatási szervek közül:

a) területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság,

b) illetékes vízügyi hatóság,

c) működési területével érintett nemzeti park igazgatóság,

d) működési területével érintett vízügyi igazgatóság,

e) Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

b) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében:

- gazdasági, üzleti és vállalkozó szektor szereplői,
- társadalmi szervezetek;
- felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek, szakképzési centrumok;
- érdekképviseltek, konzultációs fórum;
- egyéb szervezetek;
- állampolgárok

A tervezési folyamat során az egyeztetésbe bevonni tervezett partnerek fentiek szerint meghatározott köre:

Jogszabályban megnevezett véleményezésre jogosult szervek	Jogszabályi hely Korm. rendelet 10. melléklete szerint A területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére jogosult szervek
Miniszterek	
Agrárminisztérium	1. miniszterek
Belügyminisztérium	
Emberi Erőforrások Minisztériuma	
Innovációs és Technológiai Minisztérium	
Honvédelmi Minisztérium	
Igazságügyi Minisztérium	
Külgazdasági és Külügyminisztérium	
Pénzügyminisztérium	
Miniszterelnökség	
Miniszterelnöki Kabinetiroda	

a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter	
a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter	
családokért felelős tárca nélküli miniszter	
Kormányhivatalok, illetve önálló szabályozó szervek	
Központi Statisztikai Hivatal	2. a)
Fejér Megyei Kormányhivatal	2. b)
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal	2. c)
Országos Atomenergia Hivatal	2. d)
Országos Környezetvédelmi Tanács	3.
Magyar Tudományos Akadémia	4.
országos önkormányzati érdekszövetségek	
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége	5.
Megyei Jogú Városok Szövetsége	
Települési Önkormányzatok Szövetsége	
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége	
Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	
Magyar Önkormányzatok Szövetsége	
Magyar Faluszövetség	
az érintett térségfejlesztési tanácsok	
Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács	6.
Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács	
az érintett megyei önkormányzatok	
Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat	7.
Veszprém Megyei Önkormányzat	
Tolna Megyei Önkormányzat	
Somogy Megyei Önkormányzat	
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	

Pest Megyei Önkormányzat	
az érintett megyei jogú város önkormányzata	
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	8.
Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata	
az érintett települési önkormányzatok	
Fejér megye megyei jogú városokon kívüli 106 települési önkormányzata	9.
az érintett államigazgatási szervek közül	
Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	10. a)
Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	10. b)
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	10. c)
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	
Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	10. d)
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	10. e)

Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében bevonásra kerülnek:

A gazdasági, üzleti és vállalkozó szektor szereplői

Vadex Mezőföldi Zrt.
Vértesserdő Zrt.
Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.
Székesfehérvári Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
Fejér Megyei Gyáriparosok Szövetsége
Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének Fejér Megyei Szervezete
Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
Vállalkozói Inkubátorok Szövetsége
Közép-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség
ALBENSIS Fejér Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.
OFA Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.

Társadalmi szervezetek

Fejér Megyei Civil Szolgáltató Központ
--

Echo Innovációs Műhely (közhasznú egyesület)
"HÍD" Dunaújváros és Környéke Egyesület
SZITI Szociális Egyesület
Civil szervezetek Regionális Szövetsége
Fejér Megyei Kézművesek Egyesülete
Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány
Gaja Környezetvédő Egyesület
Bocs Alapítvány
Fejér Megyei Természetbarát Szövetség
Klímabarát Települések Szövetsége
Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület
Az Erdőért Egyesület
A Bakonyért Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület
Mezőföldi Híd Térségfejlesztő Egyesület
Mezőföld Helyi Közösség Egyesület
Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület
Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület
Sárvíz Helyi Közösség
Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület

Felsőoktatási intézmények, szakképzési centrumok, kutatóhelyek

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete Nyugatmagyarországi Tudományos Osztály
Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézet
ECHO Szociológiai Kutatóintézet
Magyar Városkutató Intézet
Budapesti Corvinus Egyetem Székesfehérvári Campus
Kodolányi János Egyetem, Székesfehérvári Oktatási Központ
Dunaújvárosi Egyetem
Óbudai Egyetem, Alba Regia Műszaki Kar, Mérnöki Intézet, Geoinformatikai Intézet
Székesfehérvári Szakképzési Centrum
Dunaújvárosi Szakképzési Centrum

Érdekképviseletek, konzultációs fórum

Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Fejér Megyei Szervezete
Fejér Megyei Építészek Kamarája
Fejér Megyei Mérnöki Kamara
Fejér Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum

Egyéb szervezetek

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Fejér Megyei Kirendeltsége
Észak- és Nyugat-Dunántúli Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság
Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
HM Összhaderőnemi Parancsnokság
MH Nyugat-Magyarországi Hadkiegészítő Parancsnokság
Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Fejér Megyei Igazgatósága
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
Depónia Nonprofit Kft
VERTIKÁL Nonprofit Zrt.
DÉSZOLG Dunamenti Építő és Szolgáltató Kft.
Velencei-tavi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.
Zöld Bicske Nonprofit Kft.
DUNANETT Nonprofit Kft.
Fejérvíz Zrt.
Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
Kémény Zrt.
SZÉPHŐ Zrt.
E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Dunaújvárosi Vízi-, Csatorna- Hőszolgáltató Kft.
Volánbusz Zrt.
MÁV Zrt.

A bevonás eszközei és részvételi formái:

A Korm. rendelet 13. § (2) b) pontja szerint az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközei és részvételi formái: kommunikációs kampány, kiállítások, helyi média, tájékoztató kiadványok, állampolgári vélemények gyűjtése, nyilvános fórumok, konferenciák, eseti bizottság, közvélemény-kutatás (szociológiai kutatás, fókuszcsoportos kutatás, munkacsoport megbeszélések, zsűrik).

A gyorsabb információcsere és a kialakult járványügyi helyzet miatt a Partnerségi Terv végrehajtása során elsősorban az elektronikus felületeket, illetve a digitális információs csatornákat indokolt alkalmazni (a fentiek közül leginkább a kommunikációs kampányt, a helyi médiát, az állampolgári vélemények online gyűjtését és igény esetén online konferencia megtartását), figyelembe véve a Pénzügyminisztérium által a megyei önkormányzatok számára rendelkezésre bocsájtott tervezési útmutatókat. Az előkészítő fázisokban lehetőség szerint a közvetlen megkeresés (elektronikus levél) alkalmazandó. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor a Fejér Megyei Önkormányzat hivatalos oldalán (www.fejer.hu) szükséges az információkat elhelyezni. A tervezési dokumentumok egyeztetési változatainak véleményezési eljárásai során a jogszabály szerint kötelezően bevonandó célcsoportoknál közvetlen elektronikus megkeresés, egyéb szereplők esetében a honlapon történő meghirdetés indokolt. Emellett hirdetésként a megyei napilapban is megjelennek a társadalmi egyeztetésre vonatkozó közlemények.

A bevonás céljai:

A partnerségi terv alapján történő bevonás céljai: az állampolgárok, az érintett területen működő érdekképviselők, a térség területfejlesztési szereplői és a véleményezésre jogosult szervezetek Fejér megyét érintő elképzeléseinek áttekintése; a helyzetelemzés pontosítása; intézkedési javaslatok megfogalmazása; az elkészült egyeztetési anyagok véleményezése.

A partnerségi elv érvényesítésének céljai:

- egy adott település, térség vagy ágazat helyzetének, illetve fejlesztési igényeinek feltárása, részletesebb megismerése;
- a hatékonyabb megvalósítás elősegítése azáltal, hogy a tervezés teljes életciklusa alatt bevonásra kerülnek a program megvalósításában és a koncepcióban meghatározott célok elérésében aktív szerepet játszó szereplők;
- a bevont partnerek jobban ismerik saját településük, térségük és ágazatuk valós szükségleteit, ezért fókuszáltabb intézkedések és beavatkozások fogalmazhatók meg.

A területi tervezési feladatok végrehajtását, valamint a Partnerségi Terv végrehajtásának adminisztratív, kommunikációs és szervezési feladatait a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal látja el, mely a tervezési feladatok végrehajtására és koordinálására területfejlesztési és koordinációs munkacsoportot hozhat létre.

Feladatai:

- koordinálja a területi tervezési feladatok végrehajtását;
- javaslatot tesz a társadalmi konzultáció egyes fázisainak módszereire;
- a társadalmi egyeztetés egyes szakaszaiban megszervezi és megteremti az alkalmazott eszközök szervezeti, technikai hátterét;
- azonosítja a társadalmi egyeztetések résztvevőit;

- meghatározza a társadalmi egyeztetések időszakát, helyszínét, felületét és biztosítja annak nyilvánosságát;
- kidolgozza a beérkezett vélemények, észrevételek, kérdések megválaszolásának formáját és módját;
- összegzi a területi terv egyeztetése során tett véleményeket, társadalmi észrevételeket - a tervezői válaszokkal kiegészítve -, majd azokat az egyes munkafázisok dokumentációjához csatolja.

FELELŐSSÉG ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER- A KONCEPCIÓ ÜZENETEI

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján a megyei önkormányzatok területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A törvényben foglalt közfeladatok ellátása során a megyei önkormányzat összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ennek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

A fentiek értelmében Fejér megye területfejlesztési koncepciójának elkészítéséért a Fejér Megyei Önkormányzat felel úgy, hogy az megfeleljen az országos fejlesztési dokumentumok tartalmához és formájához. Ám a fejlesztések megvalósítása csak részben a megyei önkormányzat felelőssége. A területfejlesztési koncepció tehát kijelöli a fejlesztési célokat és prioritásokat, amelyek egymással párhuzamosan, a közös fejlődés célja érdekében határoznak meg irányokat, projekteket. Ennek megvalósításában a következő szereplőknek van kulcsszerepe:

- települési önkormányzatok;
- megyei és járási hivatalok;
- szomszédos megyék és külhoni térségek;
- gazdasági szereplők;
- civil szervezetek;
- egyházak

A megye, mint a tervezés felelőse által készített program elsődleges relevanciája elsősorban a területi célú operatív program –a Versenyképes Magyarország Operatív Program (továbbiakban: VMOP) – keretéből megvalósítható fejlesztések esetén várható. A területi operatív programokon kívül eső fejlesztési irányok tekintetében részben a helyi vállalkozók, részben a helyi civil és oktatási szervezetek lehetnek a koncepció megvalósítói, míg kiemelt szerepe van a helyi nagyobb innovációs potenciállal rendelkező vállalkozóknak, a felsőoktatási intézményeknek.

A területfejlesztési koncepció fő üzenetei a közszférán kívüli szereplők számára:

Megyei és járási hivatalok	Egyrészt segítsék járásközpontjaik önkormányzatait, hogy a fenntartható városfejlesztés nyújtotta lehetőségeket kiaknázhassák; valamint a társadalmi felzárkózás jegyében munkaerőpiaci szolgáltatásokkal segítsék foglalkoztathatóságának javítását, a foglalkoztatottság növelését.
Gazdasági szereplők	Használják ki az új tervezési időszakban megnyíló K+F+I lehetőségeket és törekedjenek erősíteni a szak- és felsőoktatással meglévő kapcsolataikat; törekedjenek a magas képzettségű munkaerőt is igénylő beruházásokra; a turisztikai szolgáltatások minőségi és mennyiségbeli fejlesztéséhez is járuljanak hozzá.
Civil szervezetek	Fejér megye közösségfejlesztési tevékenységeinek sikerességében kulcsszerepük van, amely a záloga a népesség megtartásának, az élhető és prosperáló megyének.
Egyházak	Hasonlóan a civil szervezetekhez, segítsék a közösségfejlesztést, a társadalmi kohézió javítását karitatív tevékenységükkel.
Szomszédos és külhoni területek	Használják ki a szomszédos és külhoni területekkel való kölcsönös együttműködési programok nyújtotta lehetőségeket, törekedjenek arra, hogy egymásra épülő, egymást erősítő projektek jöjjenek létre.

A területfejlesztési koncepció fő üzenetei egyes ágazatonként:

Gazdaságfejlesztés	A megye fókuszában az innovatív és fejlődő gazdaság áll, amely megőrzi és növeli a megye gazdasági szereplőinek versenyképességét, ezáltal a hagyományos befektetések és beruházások mellett az új, nagy hozzáadott értéket előállító tevékenységek számára is vonzó desztinációt kínál. Mindezek mellett a fejlesztések megvalósításakor a természeti környezet védelme, a fenntarthatóság is kiemelt szempont kell legyen. A turizmusfejlesztés terén törekedni kell az integrált, hálózatos turisztikai fejlesztések megvalósítására és komplex élménycsomagot nyújtó összetett turisztikai kínálat létrehozására.
Közlekedésfejlesztés	A megye többközpontú térstruktúrájának javításához szükséges a hálózatos gondolkodás további erősítése a közlekedés terén is: a megközelíthetőség javítása, a városok és várostérségeik belső és egymást összekötő közlekedési folyosóinak, az elérhetőségnek a javítása. Fejér megye forgalmas közlekedési folyosókkal rendelkezik, így fontos, hogy a fejlesztések megvalósításakor a légszennyezés kérdésköre is kellő hangsúlyt kapjon.
Energetika és klímapolitika	A megyei és városi klímastratégiák mentén segíteni a klímaváltozás negatív hatásai elleni erőfeszítéseket, a fenntartható működést. Fontos szempont a fenntartható energiamix kialakítása hosszú távú megyei energiamérleg alapján, a megújuló energiaforrások hasznosítási arányának növelésével.
Környezet- és természetvédelem	A megye természeti környezetének védelme javítja a környezeti ellenállóságot, a biodiverzitás megőrzését, miközben jelentős turisztikai potenciált is rejt. A környezetvédelem szempontjainak érvényesülnie kell a program kapcsán megvalósuló fejlesztések során.

Vízgazdálkodás	<p>A globális éghajlatváltozás okozta természeti hatások egyes aspektusai (árvíz és belvíz veszély, aszály) kapcsán megfogalmazódó vízgazdálkodási feladatok, valamint a vízmegtartás, a csapadékvíz-elvezetés és víztározás megoldása, öntözési rendszerek fejlesztése, az ivóvízbázisok fenntartható kezelése, a vízminőség, a bányászati tevékenységek megszűnésével együtt járó, visszatérő vizek védelme és fenntartható felhasználásuk kialakítása jelentik a megye számára a főbb fejlesztési feladatokat.</p>
Agrár- és élelmiszer-gazdaság	<p>Az agrárium okozta környezetterhelés csökkentése fontos szempont az új fejlesztések, beruházások kapcsán; emellett növelni szükséges a helyi termékek szerepét a térségi fogyasztásban, ezzel rövidülhetnek az értékláncok. Agrárfeldolgozó hagyományok felélesztése, versenyképes élelmiszeripari termékek fejlesztése, márkáépítés.</p>
Egészségügy	<p>A közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés általános célkitűzés. Emellett az egészségügy területén a megelőzés, az egészségtudatosság fejlesztése kiemelt fejlesztési irányok. A járványügyi helyzetek kezelésének közvetlen eszközeként indokolt lenne megerősíteni a megyében meglévő egészségügyi laborkapacitásokat, illetve a megyében előállítható védőeszközök gyártási kapacitásait.</p>
Szociális ügyek	<p>A szociális ügyek kapcsán a társadalmi kohézió erősítése a fő cél, a leszakadó, perifériára kerülő települések és társadalmi csoportok felzárkóztatása, komplex fejlesztése. Az esélyegyenlőség, a közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés horizontális elvként jelenik meg a koncepcióban. Kiemelt figyelmet kell fordítani az idősgondozásra, különösen tekintettel a járványügyi helyzetekre is.</p>
Köznevelés	<p>A köznevelési intézmények járuljanak hozzá a korai iskolaelhagyás csökkentéséhez.</p>
Felsőoktatás	<p>A felsőoktatási intézmények működjenek együtt a gazdasági szervezetekkel a duális képzés fejlesztése, a munkaerőpiaci igényekre jól reagáló képzési kínálat fejlesztésében. Szakértelmükkel vegyenek részt kutatási és innovációs projekteknél.</p>
Kutatás- fejlesztés és innováció	<p>Növelni szükséges a megye gazdasági szereplőinek kutatási és fejlesztési teljesítményét, az innovatív fejlesztések és beruházások számát. A felsőoktatási intézmények és a gazdasági szereplők közötti együttműködések, partnerségek erősítése javítják a regionális-térségi munkaerő-piaci igények kielégítését, az innováció térbeli kiterjedését és a K+F eredmények nagyobb mértékű hasznosítását.</p>
Kulturális örökség, kultúra	<p>A természeti és épített örökség védelme, turisztikai célú hasznosítása, a kulturális intézmények fejlesztése és kulturális programok megvalósítása egyszerre járulhat hozzá a megye lakosságának életminőségéhez, a népesség megtartásához és a turisztikai potenciál erősítéséhez. A kulturális örökség védelmével, illetve a közművelődés támogatásával foglalkozó intézmények feladata a fenti célokat elősegítő programok kialakítása, megszervezése.</p>
IKT, digitalizáció, Ipar 4.0	<p>Fontos az okos térség szemlélet kialakítása, specifikus szolgáltatás-kínálat indítása/bővítése, felhasználói oldal felkészítése, képzése, a lakosság felkészítése az okos település megoldások alkalmazására, digitális képzési programok lebonyolítása, innovatív városfejlesztési tevékenységek indítása, digitális színterek létrehozása a megyei felsőoktatási, szakképzési potenciálra építve (pl. laborok, inkubátorok, kiválósági központok). Iskolarendszeren kívüli képzési programok felvétele a képzési struktúrába, különös tekintettel az Ipar 4.0 által igényelt készségek és kompetenciák fejlesztésére.</p>

